

ISMET TERZIMEHIĆ

Jedan od istaknutih saradnika i članova Upravnog odbora Biblioteke. Ismet se rodio u Maglaju 1907. godine. Još u osnovnoj školi je ispoljavao dar i volju za učenjem, pa su ga roditelji poslali na školovanje u Šerijatsku gimnaziju u Sarajevu. I nisu se prevarili. Bio je među najboljim učenicima u svojoj generaciji. Studije je nastavio na Pravnom fakultetu u Beogradu. Zajedno sa brojnim kolegama iz Gajretovog doma »Osman Đikić« aktivno je učestvovao u naprednom pokretu beogradskih studenata. Studije je u roku završio. Zurio je da majci priteče u pomoć. Sa studija u život je ponio vrlo solidno i široko stručno i opšte obrazovanje i izgrađen napredan pogled na život i društvo.

Poslije završenih studija, 1935. godine je došao u Mostar. Bio je postavljen za sudijskog pripravnika u Okružnom sudu u Mostaru. Vrlo brzo se uklopio u kulturni i društveni život grada i stekao veliki broj prijatelja i poznanika. S nama se upoznao i odmah počeo družiti. od prvih dana. S nama je snovao i planove o preuzimanju vođenja

Biblioteke. Bio je vrlo drag čovjek, mirnog temperamenta, iskren drug, ozbiljan, sreden, savjestan i studiozan u svakom svom poslu i na svakom zadatku. Odmah na prvoj godišnjoj skupštini (1936), s nama zajedno je ušao u Upravni odbor Biblioteke. Nije slučajno što smo mu povjerili ulogu knjižničara u Biblioteci. Za naša shvatanja i htijenja to je bila, i ostala, izuzetno važna funkcija na kojoj se gradila cijela uloga i dalja orijentacija u razvoju Biblioteke. On je tu svoju dužnost tako i shvatao i predavao joj se cijelim bićem do svojih krajnjih mogućnosti. Danima je znao pripremati predloge za nabavku knjiga i časopisa, koje smo onda svi zajednički razmatrali i usvajali. U radu, u knjižnici, imao je svoje saradnike i pomoćnike, ali je uvijek lično rukovodio i nadzirao izdavanje knjiga. Postepeno je, više nego iko od nas, dobro upoznao naše brojne članove i čitače i trudio se da prati i korisno utiče na njihov razvitak. Na dužnosti knjižničara je ostao cijelo vrijeme svoga rada u Biblioteci. Nije to bilo sve. Nije bilo ni jedne važnije odluke ni akcije o kojima se i u najužem krugu dogovaralo u Biblioteci, a da u njima i on nije imao svog udjela i uticaja. S pravom ga svi svrstavamo među najistaknutije i najzaslužnije aktiviste i članove Upravnog odbora Biblioteke.

Knjižničarska dužnost je išla ukorak sa njegovim ubjedenjem i njegovim željama i pomagala mu u njegovom ličnom razvoju. Mnogo je čitao i mnogo uspio. Bili smo svjedoci njegovog stalnog i vidnog uspona. Bio je sljedbenik i borac Partije, kasnije je postao i njen član.

Poslije položenog sudijskog ispita premješten je, 1940. godine, za sudiju Sreskog suda u Gradačac. Biblioteka je njegov odlazak iz Mostara osjetila kao težak gubitak. On se sa mostarskom sredinom, i sa radom u Biblioteci, toliko bio saživio da smo ga svi osjećali i voljeli kao najrođenijeg. S istinskom tugom smo ga ispratili na novu dužnost. Sa osjećanjem mjere i pune savjesti može se zapisati da se Ismet Terzimehić svojim radom i uspjesima, svojim naprednim stavovima i vidnim učešćem u akcijama revolucionarnog radničkog pokreta, svrstao i trajno upisao među zaslužne revolucionarne borce predratnog Mostara.

Nije bilo lako u toku teških i nemirnih vremena, u psihozi svjetskog rata koji je trajao i koji se približavao i jugoslovenskim granicama, doći u potpuno novu, nepoznatu sredinu i politički djelovati. Ismet Terzimehić je za to imao snage i samopouzdanja. On je, sa još nekolicinom naprednih ljudi, koji su 1939. godine jedan za drugim pristizali u Gradačac (Edhem Čamo, Hamid Mazalović, Hakiija Raljević), počeo davati novi ton javnom životu grada. O tome i o njegovom djelovanju u Gradačcu uopšte, sa istinskim priznanjem piše u svojim sjećanjima Mehmedalija Tufekčić (I/15). Jedno vrijeme Ismet je bio jedini član Partije u Gradačcu. Bio je povezan sa partijskom organizacijom u Doboju i iz tog izvora dobivao partijsku štampu. U njegovom stanju su održavani sastanci na kojima su simpatizeri Partije čitali i proučavali partijsku literaturu. Politički rad se sve više zahuktavao, širio i afirmisao među radnicima i ostalim grada-

nima Gradačca. To je počelo upadati u oči policijskim vlastima. Dužnost sudije je sretno pokrivala i, donekle, štítala Ismetovu ličnost.

Mnogo teža situacija je nastala kada su poslije sloma Kraljevine Jugoslavije 1941. godine ustaše došle na vlast. Vječeslav Montini, koji je u junu 1941. godine postavljen za kotarskog predstojnika u Gradačcu, spadao je u najveće krvoloke među ustaškim funkcionerima. Odmah po stupanju na dužnost pohapsio je sve građane srpske nacionalnosti u Gradačcu. Onda su slijedila okolna srpska sela. Nastala su mučenja, progoni i ubijanja nevinih ljudi. Imao je u vrhovima ustaške države jaku podršku, pa je teško, i suviše opasno, bilo otvoreno mu se suprotstavljati. Ipak, ljudi su nastojali da zaustave i osujete njegove zločine. Zbog toga je i Ismet Terzimehić morao da ode sa položaja sudije Kotarskog suda. Premješten je na dužnost u Visoko.

Doveden u položaj da sve počinje nanovo, u sasvim novoj sredini, Ismet Terzimehić se nije obeshrabrio, ni klonuo duhom. Brzo se povezo sa partijskom organizacijom u Visokom i nastavio svoj politički rad. Blizina Sarajeva mu je dobro došla. U Sarajevu je imao dobre drugove i lične poznanike (Ismet Milavić, Agan Bostandžić i dr.) s kojima je održavao tijesne veze. Nije bilo upadno ni to što je, kao sudija Kotarskog suda, češće »poslovno« odlazio u Sarajevo. Agan Bostandžić je, po partijskoj liniji, bio zadužen da drži i učvršćuje veze sa partijskom organizacijom u Visokom. Kuriri su te veze stalno održavali i sve je prema vani izgledalo normalno i neupadno. Odlaskom nekih članova Mjesnog komiteta Partije iz Visokog u partizane. Ismet je izabran za člana Komiteta.

Kada je aprila 1942. godine došlo do provale u partijskoj organizaciji Sarajeva, njeni konci su dopirali i do Visokog. Tada je uhapšen i Meho Patak, sekretar Mjesnog komiteta u Visokom. U tom momentu za sekretara Komiteta je izabran Ismet Terzimehić. U ilegalnom radu imao je dva pseudonima — »Paša« i »Mozak«. Politički rad u masama se sve više širio. Veze iz Visokog su vodile i prema Visočko-fojničkom partizanskom odredu, koji se borio na terenu u okolnim šumama. Ismet je bio na visini svog zadatka. Uživao je sve veće povjerenje među aktivistima NOP-a u Visokom, ali je sve više bio u oku ustaškoj policiji. Pod sumnjom da je jedan od vodećih ljudi partizanske borbe u Visokom, bio je zatvoren i saslušan. Uspjelo mu je da se oslobodi optužbe i zatvora, ali ne i sumnji koje je on svojim daljim radom danomice podgrijavao. U dva-tri navrata iz rukovodstva Partije, iz Sarajeva, upozoravan je da bude oprezan, jer postoji vjerovatnoća da može biti ponovo uhapšen i da bi uskoro trebalo da se prebaci u šumu, na oslobođenu teritoriju. Svjestan je on bio te opasnosti, ali se teško odlučivao da ostavi staru majku, samu i bespomoćnu. Bio je jedini u majke. Majka je u njemu gledala cijelo svoje uzdanje, pogotovo što je rano ostala bez muža, a Ismet bez oca. Ta obostrana ljubav i duboka emotivna veza bili su u ovom slučaju kobne za njih oboje. Pred sam kraj rata Ismet je bio ponovo uhapšen i u najnesrećnije vrijeme doveden u Sarajevo i zatvoren. To je bio

konac marta 1945. godine. U Sarajevu je bjesnila strahovlada zloglasnog Pavelićevog doglavnika Maksa Luburića. Desetine boraca NOP-a, iz svih slojeva građanstva, članova Partije, skojevaca i drugih aktivista, mladića i djevojaka, u dva-tri dana je u zatvorima i u najtežim mukama ubijeno ili na ulicama grada obješeno. Kada su naše jedinice već otpočele odsudan napad za konačno oslobođenje Sarajeva, kada su Nijemci i ustaše evakuisali svoju upravu i povlačili oružanu silu, cijeli jedan furgonski voz zatvorenika iz sarajevskih zatvora su povukli sa sobom. Među njima je bio i Ismet Terzimehić. Velika je šteta što se tim ljudima nekom pravovremenom akcijom nije moglo pomoći. Nikada se nije sasvim pouzdano utvrdilo gdje je taj transport zatvorenika završio. Prema nekima, dopremili su ih u Jasenovac i tamo ubili. Prema drugima, pobili su ih na obali Save, na zvjerski način, čim su se dokopali Bosanskog Broda.

Tako se ugasio život Ismeta Terzimehića, jednog neobično plemenitog čovjeka, druga, humaniste i revolucionara. Ismetova majka nije nikada izričito doznala za njegovu smrt, niti je iko imao snage da joj to određeno saopšti. Petnaest godina ona je sa pažnjom čuvala njegovu garderobu, vjerovala u dobro i nadala se njegovom povratku. U toj želji i nadi je i umrla i sahranjena 1960. godine u Visokom. Nekoliko nas iz odbora Biblioteke, Ismetovih drugova, prisustvovalo je njenoj sahrani.